

Příbuzní architekta Loose přijeli za vzpomínkami

Adolf Loos (1870-1933)

Spojuje je příbuzenský vztah s klasikem moderní a evropské architektury první třetiny 20. století, Adolfem Loosem. A vlastně tak i vztah k Plzni. Právě sem přijeli zavzpomínat na svého strýce **Charles Paterson a Janet Beck Wilsonová**. Prohlédli si také interiéry, jež zde Loos navrhl.

Psal se konec dvacátých let minulého století. Bohatá židovská rodina německého původu přivedla do Plzně svého známého, architekta Adolfa Loose. Chtěli od něj navrhnout interiéry bytu. Nakonec z Loosova pohledu nezůstalo jen u jednoho. Na tehdy už uznávaného mistra moderní architektury se začali obracet místní továrníci, právníci a doktoři. Loos uměl zajímavě pracovat s tradičními symboly luxusu - mramorem i čalouněním. A také se dřevem. To vše se plzeňské smetánce líbilo. Architekta, který předtím již s úspěchem působil ve Vídni, si zamilovala.

Loose v té době oslovili rovněž Otto a Olga Beckovi. Tihle Plzeňané z německé židovské buržoazie měli dceru, fotografku Claire. Mezi ní a o 34 roky starším architektem vznikl vztah, který vyústil v roce 1929 ve svatbu. Dva

byty, jež Loos navrhl pro rodiče Claire, tak zůstaly „v rodině“.

Manželství bylo krátké. V roce 1933 totiž Adolf Loos zemřel. Pár po sobě nezanechal žádné děti, nicméně se mohl radovat alespoň z neteře a synovce od Clairiny sestry Evy.

Události pak pro Loosovy pozůstaly a příbuzné nabraly rychlý spád. Válka udělala z židů lovnou zvěř. Claire se s ovdovělou matkou Olgou odstěhovala na počátku konfliktu do Prahy, odtud byly později deportovány do koncentračního tábora v Terezíně. Následně je čekal transport do tábora v lotyšské Rize, kde v roce 1942 obě zemřely.

Loosův švagr Max uprchl před nacisty do Anglie, kde se mu v roce 1947 narodila dcera Janet. Ovdovělý manžel Clairiny sestry Evy Stefan zase utekl před nacisty s dcerou Doris a synem Charlesem do Austrálie a po několika letech se přestěhovali do Spojených států.

A právě Charles a Janet – tedy vnuk a vnučka Otty a Olgy Beckových a zároveň synovec a neteř architekta Loose zavítali v minulých dnech do Plzně, kde je přijal primátor města Martin

Baxa. Charles (82 let) a Janet (64) si prohlédli několik interiérů, které jsou dílem jejich strýce, a zúčastnili se vernisáže výstavy o něm a jeho vztahu k Plzni.

„Ty interiéry jsou úžasné. Oceňujeme, že jsme měli možnost si je prohlédnout. Sice bylo jen málo času, ale máme dobrý pocit z toho, že jsou v tak dobrém stavu a že jsou zachované pro budoucnost.“

Máme radost, že město k tomu přistupuje s takovou péčí.“

prohlásila Janet Beck Wilsonová, která do Plzně přijela s dcerou Amandou. Charles Paterson vzal s sebou manželku Fondou a dceru Carrie.

Celá skupina se podívala i do bytu na Klatovské třídě 12, který původně patřil dědečkovi a babičce Janet a Charlese, tedy Ottovi a Olze Beckovým. „Byl to pro nás opravdu velice emotivní zážitek. V tom bytě bydleli také naši rodiče. Je úžasné přijet na místa, kde žila naše rodina,“ uvedla Janet Beck Wilsonová s tím, že je to její druhá návštěva v Plzni. Poprvé zde byla v roce 1994. Charles Paterson, který je také architekt, připomněl, že v Plzni žil před více než sedmdesáti lety a tohle je jeho první návštěva po desetiletích. Velice silný zážitek umocnila i skutečnost, že v den návštěvy západní Čech byl rovněž ve Vídni, kde poprvé v životě viděl hrob své matky, jež zemřela před odchodem rodiny do Austrálie.

„Je velice těžké vzpomínat na tuto nešťastnou dobu. My ale musíme jít dál,“ poznamenala paní Wilsonová a vzpomněla si na to, že její teta a babička zemřely v koncentračním táboře. „Můj otec a strýc se je tam odsud pokoušeli dostat, ale už bylo pozdě,“ doplnil Paterson tím, že právě dokončuje knihu, kde bude celý příběh rodiny Beckových převyprávěn.

Janet Beck Wilsonová dnes žije v Británii a má dceru a syna. Charles Paterson (původně Karl Schanzer) žije s manželkou Fondou v Aspen v Coloradu a mají spolu dvě dcery.

Miroslava Vejvodová

Ukázka Pohled na tzv. provensálský krb v jednom z mnoha plzeňských Loosových interiérů - v Brummelově domě v Husově ulici.

Foto: Karel Zoch

Výstava mapuje Loosův vztah k Plzni

PLZEŇ (vej) Ve výstavní síni „13“ Západočeské galerie v Plzni můžete v těchto dnech zhlédnout výstavu o unikátním díle Adolfa Loose ve vztahu k metropoli západních Čech. Plzeň patří k městům, kde se zachovalo hodně Loosových realizací. Expozici dali dohromady architekt Petr Domanický a historik umění Petr Jindra.

„Výstava, která se zabývá dílem Adolfa Loose v Plzni, volně navazuje na expozici věnovanou jeho tvorbě v českých zemích,“ říká ředitel

Západočeské galerie Roman Musil. Výstava v Pražské ulici představuje portréty prvních Loosových zákazníků, vystaven je zde model první Loosovy plzeňské práce.

„Při vytváření expozice jsme se zabývali nejen samotnými interiéry, ale i souvislostmi, a postupně jsme zjišťovali, jací lidé oslovovali Adolfa Loose a proč jsou byty soustředěny v blízkosti dnešní Klatovské třídy. Zjistili jsme, že se jednalo zvláště o podnikatele či lékaře z řad místní německé židovské ko-

munity, a Klatovská patřila v té době mezi nejlepší adresy ve městě,“ vysvětluje Petr Domanický. Podle něj měl Loos své pokračovatele, protože i po jeho smrti vznikla v Plzni celá řada podobně řešených interiérů.

Součástí projektu, který se věnuje dílu slavného architekta, je vydání knihy „Loos-Plzeň-souvislosti“.

Výstava, která se věnuje i Loosovým spolupracovníkům v Plzni, architektům Karlu Lhotovi a Norbertu Kriegerovi, potrvá do 12. února.